

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA
WE WŁOCŁAWKU (POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA KASPROWICZA
W INOWROCŁAWIU (POLSKA)
MY EASY ACADEMY (READING, UK)
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
(ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

***IV Всеукраїнського круглого столу
з міжнародною участю***

17 листопада 2021 року

**До 75-річчя з дня створення
Організації Об'єднаних Націй
з питань освіти, науки і культури
(ЮНЕСКО)**

м. Київ

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 46 від 20 грудня 2021 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю (17 листопада 2021 року) до 75-річчя з дня створення Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). – Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2022. – 402 с.

ISBN 978-617-8007-55-3

У матеріалах IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю “Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України” висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали круглого столу розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

ISBN 978-617-8007-55-3

© КНУБА, 2022

2. Поддьяков А.Н. Преднамеренное создание трудностей и совладание с ними. *Психологические исследования*. 2008. № 1. URL : <http://www.psystudy.ru/index.php/num/2008n1-1/85-poddiakov1.html>.

3. Хуторской А.В. Эвристика в образовании : дидактический аспект. *Магистр*. 1996. № 6. С. 18–32.

УДК 159.938.363

Кривда Каріна Костянтинівна

здобувач наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю психологія

Київського національного торговельно-економічного університету

науковий керівник: Корольчук Валентина Миколаївна,

доктор психологічних наук, професор кафедри психології

Київського національного торговельно-економічного університету

Науменко Наталія Петрівна

здобувач наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю психологія

Київського національного торговельно-економічного університету

науковий керівник: Корольчук Микола Степанович,

доктор психологічних наук, професор кафедри психології

Київського національного торговельно-економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Актуальність дослідження. Стрімкий розвиток сучасного світу спонукає до перегляду деяких традиційних соціокультурних установок по відношенню до оцінки здоров'я, потреб, страждань та непрацездатності людини. Загалом здоров'я людини – це одне з багатограних та складних понять у науці і знайти прямої відповіді на це питання складно. Уявлення про здоров'я формуються відповідно до соціальних, культурних, економічних

норм, етнічних та релігійних вимог, пандемій, обставин властивим даній епосі. Ситуація пандемії сьогодення суттєво змінила орієнтири можливостей та вимог до різних сфер життя людини та потребує осмислення низки проблем, які стосуються впливу негативних психічних станів як на особистість, так і на її професійну діяльність і здоров'я.

У дослідженнях вітчизняних та іноземних науковців звертається увага на те, що серед різноманітних сфер життєдіяльності людини, трудова має найсильніший вплив на здоров'я. На фоні підвищеної уваги до більш продуктивного використання трудових ресурсів та обліку затрат робочого часу, суттєво підвищилося значення показників стану здоров'я працівників, зайнятих у різноманітних сферах економіки. На фоні підвищеної уваги до більш продуктивного використання трудових ресурсів та обліку затрат робочого часу, суттєво підвищилося значення показників стану здоров'я працівників, зайнятих у різноманітних сферах економіки. При цьому, вимоги до професіоналізму, професійної готовності спеціаліста, динамічно змінюються та не обмежуються лише володінням спеціальними компетенціями у відповідності до стандартів професії, а у сукупності охоплюють різні структурні компоненти фахівця. Потрібно зазначити, що у професіях системи «людина-людина» ризик виникнення у здоров'ї негативних змін, значно підвищується. Актуальність питання призвела до необхідності введення до наукової практики таких концепцій та понять, як «професійне здоров'я», «психологічне забезпечення професійного здоров'я», «професійно необхідне здоров'я», які об'єднали у собі медичні та професійні аспекти оцінки стану здоров'я.

Мета дослідження полягає у тому, щоб здійснити аналіз наукових підходів і з'ясувати особливостей психологічного забезпечення професійного здоров'я фахівців в умовах пандемії.

Виклад основного матеріалу. Концепція професійного здоров'я має гуманістичний характер і спрямована на забезпечення безпеки та надійності професійної діяльності, підвищення її ефективності, а також забезпечення

професійного довголіття. У країнах з перехідною економікою, до яких належить і Україна, проблеми збереження здоров'я працюючого населення набули особливої гостроти. Велика кількість малих підприємств з невеликою чисельністю працюючих, у своїх ринкових відносинах притримуються примітивних принципів і соціальної короткозорості стосовно необхідності збереження здоров'я працівників.

Період пандемії можна назвати ще й «періодом дистанційності»: дистанційна праця, дистанційне спілкування. Живе спілкування не можна замінити, адже під час онлайн контактів зникають більшість психологічних тонкощів спілкування. Разом з тим, онлайн контакт займає останнім часом провідне місце серед форм міжособистісної взаємодії, він є адекватним сучасному етапу життя, виходячи із соціальних і природніх можливостей сьогодення. Результати спостережень останніх років дозволяють вважати, що до фахівців різних сфер професій пред'являють підвищені вимоги, як до фізичного, так і до психічного здоров'я професіонала. Тривала дія негативних зовнішніх і внутрішніх факторів на особистість може призвести до втрати творчого настрою, емоційного виснаження, погіршення міжособистісних відносин; до зниження функціональних можливостей, виникнення негативних психічних станів, що погіршує ефективність професійної діяльності, а також зумовлює розвиток преморбідного стану і патології (Г. Апанасенко [1], М. Корольчук [5, 6, 7], В. Крайнюк [2, 5, 6, 7, 10], Г. Ложкін і Повякель Н. [3], С. Миронець [4]). Тому, потреба у практиці психологічного забезпечення професійного здоров'я фахівців різних напрямків діяльності стрімко зростає.

У вітчизняних дослідженнях психологічне забезпечення професійного здоров'я розглядається як складова частина концепції психологічного забезпечення їх професійної діяльності, яка передбачає здійснення комплексу науково-практичних заходів. Метою заходів є не тільки і не стільки вивчення фахівця як суб'єкта трудової діяльності, скільки підвищення ефективності і безпеки його діяльності за рахунок використання психологічних знань,

методів дослідження і впливу. Розробка і здійснення заходів щодо зміцнення та збереження здоров'я є важливою та актуальною на всіх етапах професіогенезу особистості (Л. Березовська [5], Ю. Дроздова [10], Л. Карамушка [8], В. Корольчук [10], Г. Ложкін [3], С. Міронець [4], М. Ткалич [11]). Система психологічного забезпечення діяльності фахівця як правило спрямована на зміцнення його професійного здоров'я, благополуччя, на зменшення випадків виникнення професійних захворювань або деформації.

Нині вітчизняні науковці ретельно вивчають вплив пандемії на психіку особистості, на ефективність професійної діяльності фахівців у різних сферах освіти, виробництва і підприємництва. Діяльність психологів освітніх організацій у період карантину, психологічні технології розвитку підприємницької активності персоналу освітніх організацій досліджують Л. Карамушка і О. Креденцер [8]. Вплив емоційно-вольової сфери на особистість в умовах пандемії досліджує М. Ткалич [11]. Негативні психічні стани у рятувальників (В. Крайнюк [10], С. Миронець [4]). Загальні підходи щодо попередження негативних наслідків впливу пандемії та особливості психологічної допомоги представлено у виступах М. Корольчука і В. Корольчук на конференції «Психологічне здоров'я персоналу в організації в умовах пандемії Covid-19: новий досвід, проблеми, технології забезпечення» (Київ, 2021). На цьому ж форумі у доповіді М. Ткалич представлено дослідження щодо динаміки психоемоційних станів українців під час карантину.

Висновки. В умовах пандемії виникло багато соціально-психологічних, медико-біологічних, економічних і екологічних загроз для професійного здоров'я особистості. Такі загрози стосуються усіх сфер життєдіяльності особистості на мікро та макро рівнях. Особливості психологічного забезпечення професійного здоров'я фахівців в умовах пандемії полягають у тому, що негативні психічні стани і постморбідні синдроми, які виникають, потребують ретельного вивчення медиками і психологами та потребують запровадження нових заходів і засобів наукових підходів, їх подолання на

психологічному, медико-біологічному, соціальному, економічному і державному рівнях.

Список використаних джерел

1. Апанасенко Г. Л. Діагностика індивідуального здоров'я / Валеологія. - 2002. №3. -с. 27-31
2. Крайнюк В.М. Психологія стресостійкості особистості: монографія / : – К.: Ніка-Центр, 2007. – 432 с.
3. Ложкін Г. В., Повякель Н. І. Практична психологія конфлікту : навч. посіб. - 2-ге вид.
4. Миронець С.М., Тімченко О.В. Негативні психічні стани рятувальників в умовах надзвичайної ситуації : Монографія / – К.: ТОВ "Видавництво "Консультант", 2008. - 232 с.
5. Професійне вигоряння працівників освіти : монографія / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, Л.І. Березовська. – Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 304 с.
6. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я. / Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Косенко А.Ф., Кочергіна Т.І. – К. : ІНКОС, 2009. – 272 с.
7. Психологічні особливості віддалених наслідків стресогенних впливів: монографія / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, А.І. Кулаженко та ін. ; за ред. М.С. Корольчука. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 276 с.
8. Психологічні технології підготовки освітнього персоналу до розвитку організаційної культури в умовах соціальної напруженості : монографія / Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.] ; за ред. Л. М. Карамушки. – К. : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2018. – 240 с.
9. Психологія здоров'я : навч. посіб. / за ред. Г. С. Нікіфорова. – СПб. : Пітер, 2006. – 607 с.
10. Психологія професійного самовизначення особистості : П 86 монографія / М.С. Корольчук, Ю.В. Дроздова, В.М. Корольчук, В.І.

Осьодло, А.М. Сипливий ; за заг. Ред. М.С. Корольчука. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 280с.

11. Ткалич М. Г. Етапи та особливості особистісно-професійного розвитку в управлінській діяльності. *Проблеми сучасної психології*: зб. наук. праць ДВНЗ «Запорізький національний університет» та Ін-ту психології імені Г.С. Костюка НАПН України / за ред. С.Д. Максименка, Н.Ф. Шевченко, М.Г. Ткалич. Запоріжжя: ЗНУ, 2016. № 2(10). С. 130–136.

Кушнір Ілля Ігорович

Аспірант кафедри менеджменту в будівництві

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: ДЕТЕРМІНАНТИ МОДЕЛІ ТА ПРІОРИТЕТИ СТРАТЕГІЇ

Концепція сталого розвитку підкреслює одночасний і збалансований розвиток економічного, екологічного та соціального напрямків, таких як:

- стійке економічне зростання і стабільність цін, соціальна ринкова економіка з високим рівнем конкуренції (економічний акцент);
- підвищення добробуту і соціальний прогрес, а також повна зайнятість, заснована на якісній освіті (акцент соціально-економічний);
- гармонійні відносини між людиною та природою, а також поліпшення якості навколишнього середовища (екологічний акцент);
- задоволення основних потреб, необхідних для нормального фізичного і психічного розвитку людини, заснованих на принципах демократії, верховенства права і поваги до основних прав людини, включаючи свободу, рівність і культурне розмаїття (соціальний акцент).

Коханець Анна Сергіївна	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМКИ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ КОМПАНІЇ (ОРГАНІЗАЦІЇ, УСТАНОВИ) В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	139
Кошельний Іван Аналійович, Веремєєва Тетяна Ігорівна	
ІННОВАЦІЙНІ ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.	142
Красильник Юрій Семенович	
ОНТОДИДАКТИКА ЯК МЕХАНІЗМ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	144
Кривда Каріна Костянтинівна	
Науменко Наталія Петрівна	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	147
Кушнір Ілля Ігорович	
МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: ДЕТЕРМІНАНТИ МОДЕЛІ ТА ПРІОРИТЕТИ СТРАТЕГІЇ	152
Лапаєнко Світлана Володимирівна	
ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ: ФІЛОСОФСЬКІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ	157
Левенець Олена Анатоліївна, Бернадська Лія Олександрівна	
ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ УДО УКРАЇНИ	159
Лещинська Ірина Василівна, Деркач Анрій, Слісарчук Олександр Олександрович	
СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ГРУНТІ ОБ'ЄКТИВНО-ЦІЛЬОВОГО ТА ПРОЦЕСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	163
Малихіна Оксана Михайлівна, Олійник Яна Сергіївна	
ІНТЕГРАЦІЯ СУЧАСНИХ КОНЦЕПЦІЙ МАРКЕТИНГУ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	166
Мартиненко Олена Олексіївна	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБРАННЯ МОЛОДДЮ ПРОФЕСІЇ ЕКОНОМІСТА	168
Меленець Ірина Олексіївна	
МОБІЛЬНІ ЗАСТОСУНКИ ЯК «РЕСУРСНА ВАЛІЗА» ВИКЛАДАЧА.....	173

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

***IV Всеукраїнського круглого столу
з міжнародною участю***

17 листопада 2021 року

Формат 60×84 1/16. Тираж 300 пр. Ум. друк. арк. 26,9. Зам. № 1121.

Видавець і виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Предславинська, 28

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.